

Sẽ Không Còn “Quyền Phá Thai” tại Mỹ?

Trong một bản tuyên bố được phổ biến vào sáng ngày thứ ba, 3 tháng 5, Chánh thẩm Tối Cao John Roberts đã xác nhận sự trung thực của một bản thảo bị tiết lộ ra ngoài về ý kiến của đa số Tối Cao Pháp Viện trong vụ Dobbs chống Tổ chức Y Tế của Phụ nữ Jackson (Dobbs v. Jackson Women’s Health Organization), theo đó sẽ đảo ngược vụ Roe chống Wade. Wade và Planned Parenthood chống Casey. Một bản dự thảo quyết định của Tối Cao Pháp Viện Hoa Kỳ đã bị tiết lộ và được đăng trên tờ Politico vào tối thứ hai với tựa đề “Tối Cao Pháp Viện đã bỏ phiếu để đảo ngược quyền phá thai”, trong đó cho thấy đa số trong chín thẩm phán tối cao có thể sẵn sàng để đảo ngược vụ Roe chống Wade – quyết định của Tối Cao Pháp Viện năm 1973 xác nhận phụ nữ Mỹ có “quyền phá thai”. Associated Press thì gọi tiết lộ là “vụ lớn nhất trong nhiều năm”.

Tờ Washington Times ngày 5 tháng 5 nhận định rằng nếu bản dự thảo này được Tối Cao Pháp Viện bỏ phiếu thông qua thì đây sẽ là một chiến thắng lớn nhất trong nửa thế kỷ của phong trào “pro-life”, nhưng các người hoạt động trong phong trào này giữ thái độ dè dặt chờ đợi, hơn là uống rượu ăn mừng.

Phong trào “pro-life”

Chánh thẩm Tối Cao John Roberts gọi sự tiết lộ chưa từng xảy ra này là “quá đáng” và nhấn mạnh rằng bản dự thảo, mặc dù trung thực, nhưng không phải là thể hiện cho quyết định cuối cùng của chín thành viên Tối Cao Pháp Viện và ông đã ra lệnh để điều tra đầu mối của sự tiết lộ.

Đây là lần đầu tiên một bản dự thảo ý kiến đã bị tiết lộ trong lịch sử 233 năm của Tối Cao Pháp Viện. Trong 98 trang dự thảo, Thẩm phán Tối cao Samuel A. Alito viết rằng những luật về phá thai nên trả về cho các cơ quan lập pháp tiểu bang. Ông viết:

“Hiến Pháp không nói gì tới phá thai. Roe đã cực kỳ sai ngay từ điểm khởi đầu. Đây là lúc để lưu ý đến Hiến Pháp và chuyển trả vấn đề phá thai cho những đại biểu do dân bầu ra.”

Phán quyết của TCPV về vụ Dobbs chống Tổ chức Y Tế của Phụ nữ Jackson được dự trù sẽ tuyên bố vào cuối tháng 6. Các chuyên viên về sự tiết lộ tin tức của chính quyền và Tối Cao Pháp Viện cho biết bất cứ ai tiết lộ dự thảo ý kiến về vụ này chắc sẽ không bị truy tố về tội hình sự nhưng có thể sẽ không còn được hành nghề về luật pháp. Carrie Severino, một cựu thư ký của Thẩm phán Tối cao Clarence Thomas, nói rằng nếu bộ dự thảo ý kiến đã được in ra, hệ thống tại TCPV sẽ có thể xem ai là người đã phụ trách việc in ấn, từ đó có thể truy ra ai đã tiết lộ bộ dự thảo. Cô nói:

“Tôi nghĩ việc này có những hậu quả nghiêm trọng về việc các người này còn có thể hành nghề luật pháp được hay không sau một vụ phá vỡ niềm tin như vậy.”

Mike Davis, một cựu thư ký của Thẩm phán Tối cao Neil M. Gorsuch, nói với Fox News rằng kẻ tiết lộ có thể bị buộc tội cản trở công lý. Ông ta nói:

“Đây là tài sản của chính quyền. Người ta không thể có những thư ký pháp lý hay nhân viên bất mãn tiết lộ chuyện ấy với báo chí. Nếu anh cố làm điều gì một cách bất hợp pháp hay không chính đáng để gây ảnh hưởng tới chung cuộc của một vụ án, và đó là chuyện đang xảy ra ở đây, nếu có người đang cố làm thay đổi phiếu bầu của các thẩm phán tối cao qua những phương cách bất hợp pháp thì đó là cản trở công lý.”

AP viết như sau:

“Những luật sư và các người khác theo dõi tin tòa đã bị ‘sốc’. Neal Katyal, người đã tranh luận hàng chục vụ trước tòa và trong tư cách một luật sư trẻ từng làm việc với Thẩm phán tối cao Stephen Breyer đã so sánh vụ này với vụ tờ New York Times năm 1971 xuất bản tài liệu mật của chính quyền bị tiết lộ về chiến tranh Việt Nam, được biết với tên “The Pentagon Papers.”

Hôm thứ ba, Cảnh sát tại Điện Capitol đã loan báo rằng họ đã và đang tăng cường an ninh chung quanh Tối Cao Pháp Viện khi những người biểu tình phản đối tụ họp suốt đêm và tiếp tục kéo dài tới ngày hôm sau. Một

hàng rào với những cột sắt cao đã được dựng lên để bảo vệ Tòa cũng như an ninh của các thẩm phán tối cao trong khi Tối Cao Pháp Viện đang cân nhắc một luật của Mississippi cấm phá thai khi thai nhi đã được 15 tuần trong vụ “Dobbs chống Tổ chức Y Tế của Phụ nữ Jackson”.

Các giới chức trong chính quyền Tiểu bang Mississippi bảo rằng vụ Roe nên được đảo ngược vì đã lỗi thời. Tiểu bang này tranh luận tiêu chuẩn để thai nhi sống được đặt ra trong vụ Roe không rõ ràng và Mississippi có lợi ích trong việc cấm các vụ phá thai sau khi thai được 15 tuần lễ để bảo vệ sức khỏe của người mẹ và của những thai nhi.

Vụ tranh chấp pháp lý này do “Jackson Women’s Health Organization” (Tổ chức Y Tế của Phụ nữ Jackson), một y xá phá thai duy nhất của tiểu bang với một bác sĩ đảm trách các vụ phá thai đưa ra tòa. Theo hồ sơ tòa án, y xá này cung cấp những vụ phá thai tới 16 tuần lễ của sự phát triển thai nhi. Y xá này đã thách thức Luật về tuổi phát triển thai nhi (Gestational Age Act) của tiểu bang, ban hành vào năm 2018. Luật này cấm những vụ phá thai sau 15 tuần lễ, với ngoại lệ một sự khẩn cấp về y khoa hay bất bình thường trầm trọng của thai nhi. Những người cung cấp dịch vụ phá thai nói với tòa rằng lợi ích của tiểu bang trong sức khỏe của phụ nữ và trẻ em không bắt đầu cho tới sự phát triển của thai nhi, “nhiều tháng” sau thời hạn ấn định trong luật.

Với sự tiết lộ dự thảo quyết định của Tối Cao Pháp Viện, báo động của phe tả về tương lai của vụ Roe chống Wade lên cao hơn bao giờ trong tuần vừa qua, trái ngược với tỉ số những vụ phá thai trên nước Mỹ kể từ năm 1973, khi có phán quyết về vụ này, đã xuống thấp hơn bao giờ. Theo phúc trình vào tháng 11 năm ngoái của Trung tâm Kiểm Dịch, sau khi lên tới tột đỉnh vào 1980 với 29.3 vụ phá thai trong một ngàn phụ nữ, tỉ số phá thai tại Mỹ đã dần dần sút giảm. Vào năm 2019, con số phá thai đã xuống thấp tới mức lịch sử 11.4, thấp hơn 13.5 vụ phá thai trong một ngàn phụ nữ vào năm 1973. Từ năm 2010 tới năm 2019, con số phá thai được báo cáo đã tụt 18% từ 762,755 xuống 629,898, trong khi dân số tăng thêm vào khoảng 20 triệu. Tỉ lệ phá thai đã tụt xuống khoảng 21% trong những phụ nữ ở lứa tuổi 15 tới 44.

Mặc dù sự “sụt giảm ngoạn mục” của tỉ lệ phá thai, Viện Guttmacher của phe “pro-choice” tuyên bố trong một nghiên cứu vào năm 2017 rằng phá thai vẫn còn là một “kinh nghiệm phổ thông”. Viện này kết luận rằng 23.7% phụ nữ Mỹ có một vụ phá thai ở tuổi 45. Nhà khảo cứu Rachel Jones của Guttmacher, tác giả chính của bản phân tích, tuyên bố:

“Mặc dù có sự hạ giảm những vụ phá thai, nó vẫn còn là một thủ tục phổ thông, và gần như một trong bốn phụ nữ Mỹ có một vụ phá thai trong đời.”

Guttmacher nhận định rằng những luật của các tiểu bang hạn chế những vụ phá thai không phải là lý do chính của sự hạ giảm những phụ nữ ham vui nhưng không thích mang bầu. Nghiên cứu của Guttmacher viết:

“Những sự hạn chế phá thai không phải là nguyên nhân chính đưa đến sự hạ giảm tỉ số phá thai tại Mỹ giữa năm 2011 và 2017. Đúng hơn, sự hạ giảm những vụ phá thai hiển nhiên là liên hệ tới việc hạ giảm những vụ mang thai và sinh đẻ.”

Có lẽ còn một lý do, như lời của nhà truyền thanh bảo thủ Erick Erickson:

“Người ta dễ biết một cặp đồng tính luyến ái hơn là biết một người nào đó đã có một vụ phá thai.”

Trở lại với vụ tiết lộ dự thảo quyết định của Tối Cao Pháp Viện với những hậu quả tức thời của nó, theo Rana Epting, giám đốc hành chánh của tổ chức cấp tiến MoveOn, sẽ có “những cuộc huy động quần chúng trên toàn quốc để bảo vệ quyền phá thai” vào ngày 14 tháng 5 – được phối hợp tổ chức do Planned Parenthood Action Fund, Women’s March, Ultra Violet và chính MoveOn. Cô viết trong một bản tuyên bố:

“Chúng tôi sẽ không ngồi yên bên lề và nhìn trong khi những người Cộng Hòa cực đoan tước bỏ tự do và quyền của chúng tôi. Chúng tôi sẽ không lùi bước khi những người đàn ông cố kiểm soát thân thể chúng tôi. Đây là cuộc chiến đấu suốt đời chúng tôi. Và chúng tôi sẵn sàng, đầy năng lực và di động để chống trả. Người Mỹ muốn sinh đẻ tự do là đa số. Mọi người đã thấy điều đó trên khắp nước Mỹ vào đầu tuần này và họ sẽ thấy như vậy nữa vào ngày 14 tháng 5. Những người Cộng Hòa biết rõ họ không thể thắng về vấn đề này tại thung phiếu.”

Những người “pro-life” cũng không vừa. Chủ tịch Kevin Roberts của Heritage Foundation viết trong một bản tuyên bố như sau:

“Đời sống là món quà quý nhất có một không hai mà Tạo Hóa ban cho chúng ta, và mỗi cơ quan của chính quyền có bổn phận thiêng liêng để bảo vệ báu vật ấy. Hiến Pháp của chúng ta biểu dương đời

sống. Nó bảo vệ đời sống. Và nó cung cấp một phương cách cho mỗi công dân của nước Mỹ, đã sinh ra và chưa sinh ra, để trải nghiệm ân sủng của đời sống. Tôi cầu nguyện cho quyết định này, khi cuối cùng nó được đưa ra, đó là bước đầu tiên trong sự tái phục hoạt một văn hóa của đời sống trên đất nước chúng ta.

Đây là lúc để cho các nhà lập pháp tiểu bang bảo vệ đời sống, đừng chờ cho Quốc Hội hành động. Thủ đô các tiểu bang sẽ là trung tâm của những hoạt động trong những tháng sắp tới khi các lãnh tụ "pro-life" theo đuổi những phương thức lập pháp để cứu đời sống của thai nhi. Cần nói cho rõ, Quốc Hội nên hành động ngay bây giờ để cứu được càng nhiều mạng sống khi có thể. Đời sống bắt đầu từ khi thụ thai và luật pháp của chúng ta nên phản ánh sự thực này."

Nhưng, trong khi đó thì ở Thượng Viện Hoa Kỳ thủ lĩnh phe đa số Charles E. Schumer (Dân Chủ-New York) nói rằng ông ta sẽ buộc một cuộc bỏ phiếu tại Thượng Viện để... cung kính bảo toàn quyền phá thai vào luật mà kể cả những người đề xuất cũng nghĩ là sẽ thất bại. Nghị sĩ Schumer nói rằng cuộc bỏ phiếu sẽ diễn ra sớm vào tuần tới và buộc tất cả mọi nghị sĩ phải có mặt trong lúc Tối Cao Pháp Viện đang sửa soạn đảo ngược phán quyết về vụ Roe chống Wade. Tuy nhiên muốn thành công, ít nhất phải có 60 phiếu cần thiết trong một Thượng Viện chia đôi đồng đều 50-50 để qua khỏi thủ tục filibuster của phe Cộng Hòa. Hầu như không một ai trông đợi tất cả 50 nghị sĩ Dân Chủ sẽ hậu thuẫn sáng kiến của thủ lĩnh Schumer. Một cố gắng tương tự của ngành lập pháp để bảo toàn quyền phá thai bằng một bộ luật đã thất bại tại Thượng Viện vào đầu năm nay.

Trong khi đó, các nghị sĩ Dân Chủ tại Thượng Viện nói rằng vụ tiết lộ dự thảo quyết định của Tối Cao Pháp Viện đảo ngược phán quyết về vụ Roe chống Wade sẽ động viên cử tri của phe Dân Chủ trong những cuộc bầu cử vào tháng 11 năm nay. Họ tiên đoán rằng sẽ có một sự thay đổi lớn trong chiến dịch tranh cử giữa nhiệm kỳ đang làm cho họ giữ thế thủ giữa lúc nạn lạm phát gia tăng và những chê trách sự lãnh đạo yếu kém của Tổng thống Biden. Nghị sĩ Richard J. Durbin, Dân Chủ Illinois và chủ tịch Ủy Ban Tư Pháp Thượng Viện, nói với tờ Washington Times:

"Đây là sự thay đổi ý dân của cuộc bầu cử vào tháng 11. Nó đang xảy ra mà chúng tôi không làm gì cho nó xảy ra. Đó là phản ứng tự nhiên. Lấy đi một quyền hiến định đã hiện hữu trong nửa thế kỷ là một quyết định có tính cách lịch sử."

Nghị sĩ Richard Blumenthal, Dân Chủ Connecticut, nói thêm rằng "quyền sanh sản sẽ quyết định tại thùng phiếu và sẽ động viên đông đảo phụ nữ đi bầu để chọn cái đúng."

Các nghị sĩ Cộng Hòa cho rằng những tiên đoán trên đây của những người Dân Chủ là chỉ là sự mơ ước. Nghị sĩ Patrick J. Toomey, Cộng Hòa Pennsylvania, nói với tờ Times rằng đa số rộng rãi cử tri sẽ bỏ lá phiếu của họ dựa trên hiện tình kinh tế, lạm phát, tội ác và cảm nghĩ của họ về sự an ninh. Cựu Tổng thống Donald Trump cho biết ý kiến trên Fox News:

"Tôi không nghĩ vụ ấy (Roe) sẽ đưa tới một hệ quả lớn lao. Tôi sẽ nói, tôi đã thấy nhiều nhiệt tình hơn về phía cánh hữu, ít nhất là cho tới lúc này. Tôi chưa thể nói bây giờ chuyện gì sẽ xảy ra."

Hôm thứ ba, 3 tháng 5, lên tiếng tại một dạ tiệc thường niên của một nhóm "pro-choice" ở Washington, Phó Tổng thống Kamala Harris đã gay gắt chỉ trích những người Cộng Hòa và các thẩm phán tối cao bảo thủ trên Tối Cao Pháp Viện sau khi có tin lộ ra cho biết tòa này có ý định đảo ngược vụ Roe c. Wade. Bà Harris nói:

"Phụ nữ trong gần nửa thế kỷ nay đã có thể thấy quyền phá thai của họ đang bị hạn chế dần. Tại 13 tiểu bang ấy, người phụ nữ có thể mất quyền phá thai ngay tức thì. Những người lãnh đạo ấy của đảng Cộng Hòa đang cố võ trang hóa việc dùng luật chống lại phụ nữ, chúng ta cần nói thẳng: 'Làm cách nào họ dám hành động như thế! Làm cách nào họ dám bảo một người phụ nữ có thể hay không thể làm gì với thân thể riêng của người ấy! Làm cách nào họ dám làm như thế!'"

Sau đó hai ngày, trong dạ yến của một nhóm chống phá thai (pro-choice) ở Spartanburg, South Carolina, cựu Phó Tổng thống Mike Pence đã đáp lễ đương kim Phó Tổng thống Kamala Harris như sau:

"Tôi nói với đời sống của 62 triệu thai nhi, nam và nữ, đã bị chấm dứt do phá thai kể từ năm 1973, nhiều thế hệ của các bà mẹ đang chịu khổ đau và mất mát có thể kéo dài suốt đời: Thưa bà Phó Tổng Thống, làm cách nào bà dám?"

Cái gì mà "bà phó" không dám, dù đã bị hổ nhiều lần.

Ký Thiệt